

A 60 éve
született
Sarkadi
Imrére
emlékezünk

Sarkadi Imre két kiadatlan írása

Az 1946-os és 47-es esztendő élménygyűjtés szempontjából igen jelentős időszak volt Sarkadi Imre számára. A Szabad Szó újságírójaként az ország legkülönbözőbb területeit bejárta ekkor, hogy a felszabadult falu valóságáról helyszíni riportokban számolhasson be. Vidéki útjainak során gazdagította valóság- és emberismeretét, amely legkiemelkedőbb műveinek fontos jellegzetessége. Riportjait — melyek ma már nagy dokumentumértékkel bírnak — ugyanezek anyagából építkező szépirodalmi művek is követték, 1948-tól kezdődően. A *Kezdet kezdetén*, a *Népitélet* és más elbeszélések írásának idején születhetett meg Sarkadiban az elhatározás: regényben mondja el mindazt, amit a felszabadulás után eltelt néhány esztendőről tud. Erről a tervéről már 1948-as noteszából tudhatunk, azonban több regényvázlat félbehagyása után a *Gál János útja* megírására csak a következő évben került sor.

A fordulat éve táján keletkezett töredékek és vázlatok — melyek közül az itteni első írás is való — időrendjét izgalmas lenne ismerni. Főképp azért, mert Sarkadi munkáit fontos megírásuk sorrendjében olvasni, minthogy az ő elbeszéléseinek, regényeinek, drámáinak szembeötlő vonása a lényegi társadalmi változások nyomán követe. A hagyatékban fennmaradt írások keletkezési idejének megállapítására azonban kevés a fogóznok, így az itt közölt töredékről is csak azt mondhatjuk el: ez is előkészítője volt a negyvenes-ötvenes évek fordulója egyik legjelentősebb hazai regényének, a *Gál János útjának*.

A másik írás Sarkadi ismert novellájának, az ugyanez időtájt keletkezett *Felkelőknek változata*.

CS. S.